

Klub poslanika Naša stranka- Nezavisni blok

Broj:
Sarajevo, 23.03.2021.

PARLAMENTARNA SKUPŠTINA
BOSNE I HERCEGOVINE
PREDSTAVNIČKI DOM

n/r gđa Borjana Krišto, predsjedavajuća Predstavničkog doma

BOSNA I HERCEGOVINA
PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BOSNE I HERCEGOVIN
SARAJEVO

PRIMLJENO: 23-03-2021			
Organizaciona jedinica	Klasifikaciona oznaka	Redni broj	Broj priloga
01	50-1	684	21

Na osnovu člana 8. Poslovnika Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, podnosimo poslaničku

INICIJATIVU

kojom se Vijeće ministara Bosne i Hercegovine obavezuje da, u cilju optimizacije procesa javnih nabavki, postizanja ušteta, a time i povećanja stepena odgovornosti u trošenju budžetskog novca, u institucijama Bosne i Hercegovine, **u roku od 90 dana formira centralni nabavni organ, u skladu sa članom 4. stav 2. Zakona o javnim nabavkama) i članom 2. Pravilnika o provođenju postupka zajedničke javne nabavke i osnivanju centralnog nabavnog organa.**

OBRAZLOŽENJE

Članom 4. stav 2. Zakona o javnim nabavkama Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik BiH broj: 39/14) omogućeno je da ugovorni organi donesu odluku da zajednički provode postupak javne nabavke ili osnuju centralni nabavni organ. Pravilnikom o provođenju postupka zajedničke javne nabavke i osnivanju centralnog nabavnog organa (Službeni glasnik BiH broj: 55/15) uređeni su način i uslovi organizovanja zajedničkih postupaka javne nabavke za dva ili više ugovornih organa i uslovi za uspostavu centralnog nabavnog organa za potrebe više ugovornih organa.

Pojava epidemije korona virusa u martu 2020. godine. te proglašenje pandemije ukazalo je na ozbiljne probleme u sistemu javnih nabavki u BiH. Korupcijske afere koje su zaokupile pažnju bosanskohercegovačke javnosti vrh su ledenog brijega krize sistema javnih nabavki u našoj zemlji. Nedostatak bilo kakve strategije nabavki u izvanrednim i hitnim okolnostima, nedostatak regulatorne reakcije, liderstva, naročito, nesposobnost i nemogućnost centralnih državnih organa, da formulišu i realizuju jasan plan djelovanja države pri nabavci najprije medicinske opreme, a sada vakcina, rezultirale su pravom katastrofom u kojoj se svaki dan gubi na desetine ljudskih života. Od proglašenja pandemije, ozbiljne države u roku od par mjeseci ušle su u aranžmane sa farmaceutskim firmama za nabavku vakcina koje su se tek razvijale. Zbog kompleksnog državnog uređenja BiH postoje određene prepreke jedinstvenom

odgovoru u upravljanju krizom i strategiji nabavki potrebne medicinske opreme i vakcina, apsolutno je neophodan korak ka osnaživanju jedinstvene strategije nabavki na državnom nivou, i to uvođenjem centralnog nabavnog organa za sve institucije BiH.

Za dosadašnja dva neuspjela pokušaja formiranja centralnog nabavnog organa bilo je više razloga: u komisiju su bile imenovane osobe ranga pomoćnika ministara i sekretara ministarstava, bez adekvatnog znanja i referenci iz oblasti javnih nabavki, a sama komisija je prilikom sačinjavanja tehničkih i količinskih specifikacija potreba napravila početničke greške koje su dovele do dugotrajnih žalbenih postupaka, što je sve za rezultat imalo neuspjeh projekta zajedničkih nabavki.

Danas je situacija vidno drugačija. Na nivou institucija BiH postoji značajan broj zaposlenih i obučenih službenika za javne nabavke i čak akreditovanih predavača javnih nabavki, iz čega je jasno da postoji više nego solidna kadrovska osposobljenost da se nabavke centralizuju na nivou institucija BiH.

Prema izvještaju revizije učinka „Blagovremenost postupaka javnih nabavki u institucijama BiH“ Kancelarije za reviziju institucija BiH iz 2017. godine, vrijednost javnih nabavki na nivou institucija BiH je u tri godine iznosila više od 435 miliona KM, a **u prosjeku, godišnji iznos javnih nabavki na nivou institucija BiH iznosi najmanje 15% godišnjeg budžeta institucija BiH.** To znači da po ovom parametru, u odnosu na recimo budžet institucija BiH za 2020. godinu, otprilike 150 miliona KM godišnje bude potrošeno na javne nabavke. Ako se zna da se primjenom centralizovanih nabavki zbog ekonomije obima mogu ostvariti uštede od 20 do 30% (za određene predmete nabavke i do 40%), i ako to primijenimo na javne nabavke institucija BiH, dolazi se do mogućih ušteda od 30 do 45 miliona KM na godišnjoj bazi koji mogu biti uštedeni centralizacijom javnih nabavki na nivou institucija BiH.

Pored značajnih ušteda u cijenama nabavljenih roba, usluga i radova, ostale koristi osnivanja centralnog nabavnog organa su: smanjenje administrativnih troškova, bolje usluge po nižim cijenama, bolja kupovna moć centralnog organa, profesionalizacija, antikoruptivni efekti, bolja tehnička standardizacija (npr. kod IT sistema i softverskih aplikacija), postavljanje ekoloških i socijalnih standarda javnih nabavki za sve institucije BiH), necjenovne koristi (upravljanje ugovorima i otklanjanje problema, kao što su neispravni predmeti nabavke, održavanje nakon prodaje, itd.), niži troškovi obuke osoblja (manje ih je u centralnom organu), bolje upravljanje radnim efektima, veća transparentnost, efikasno evidentiranje i izvještavanje o nabavkama, jasniji revizorski trag, itd.

Centralni nabavni organ može se uspostaviti kao posebna institucija ili već postojeća organizaciona jedinica unutar ugovornog organa (npr. unutar zajedničke službi institucija BiH) koja mora imati obezbjeđene kadrovske i finansijske resurse. Formiranje centralnog organa ne bi iziskivalo dodatna budžetska sredstva, jer bi se mogao izvršiti preraspored postojećih kadrova u institucijama BiH koje se bave zajedničkim nabavkama, imaju iskustvo u toj oblasti, potrebne certifikate, itd.

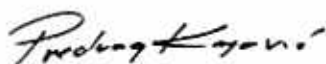
U zemljama EU, centralni nabavni organi postoje u Njemačkoj, Austriji, Italiji, Finskoj, Švedskoj (ovo su samo neki od primjera). Postojanje tih organa značajno je smanjilo troškove javnih nabavki i postiglo sve druge sekundarne koristi koje centralizacija nabavki donosi. Privredna recesija i kriza koja se upravo dešava u cijelom svijetu je još više naglasila značaj postojanja ovih organa. Poučeni tim pozitivnim primjerima, u Hrvatskoj je osnovan centralni nabavni organ koji se zove Središnji državni ured za središnje javne nabavke. U

Federaciji BiH pozitivna iskustva u ovom segmentu ima Tuzlanski kanton, u kojem se, u okviru Ureda za zajedničke poslove kantonalnih organa vrše zajedničke javne nabavke. Ovo pozitivno iskustvo prepoznato je i od Svjetske banke i OSCE-a.

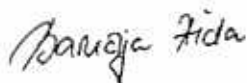
Osnivanje centralnog nabavnog organa za nabavke svih institucija BiH je imperativ za državu BiH. U predstojećoj privrednoj krizi koja je zahvatila cijeli svijet zbog pandemije korona virusa, za očekivati je da će se dinamika punjenja budžeta države BiH također naći u problemu kojeg se hitno mora riješiti, a centralni nabavni organ može biti takvo rješenje. Slobodno se može reći da je takav centralni nabavni organ, da je osnovan na vrijeme i kada je to trebalo, mogao biti ako ne lider, veoma koristan instrument nabavke vakcina za svakog stanovnika BiH, te bi mnogi životi mogli biti spašeni. Osnivanje centralnog nabavnog organa, uz usvajanje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o javnim nabavkama, predstavljalo bi veliki korak naprijed ka ispunjavanju prioriteta iz Mišljenja Evropske komisije i pokazalo istinsko opredjeljenje institucija BiH ka reformi u ovoj oblasti, naročito kada je u pitanju antikoruptivno djelovanje.

S poštovanjem,

Predrag Kojović

Aida Baručija

Mirjana Marinković-Lepić

Damir Arnaut

